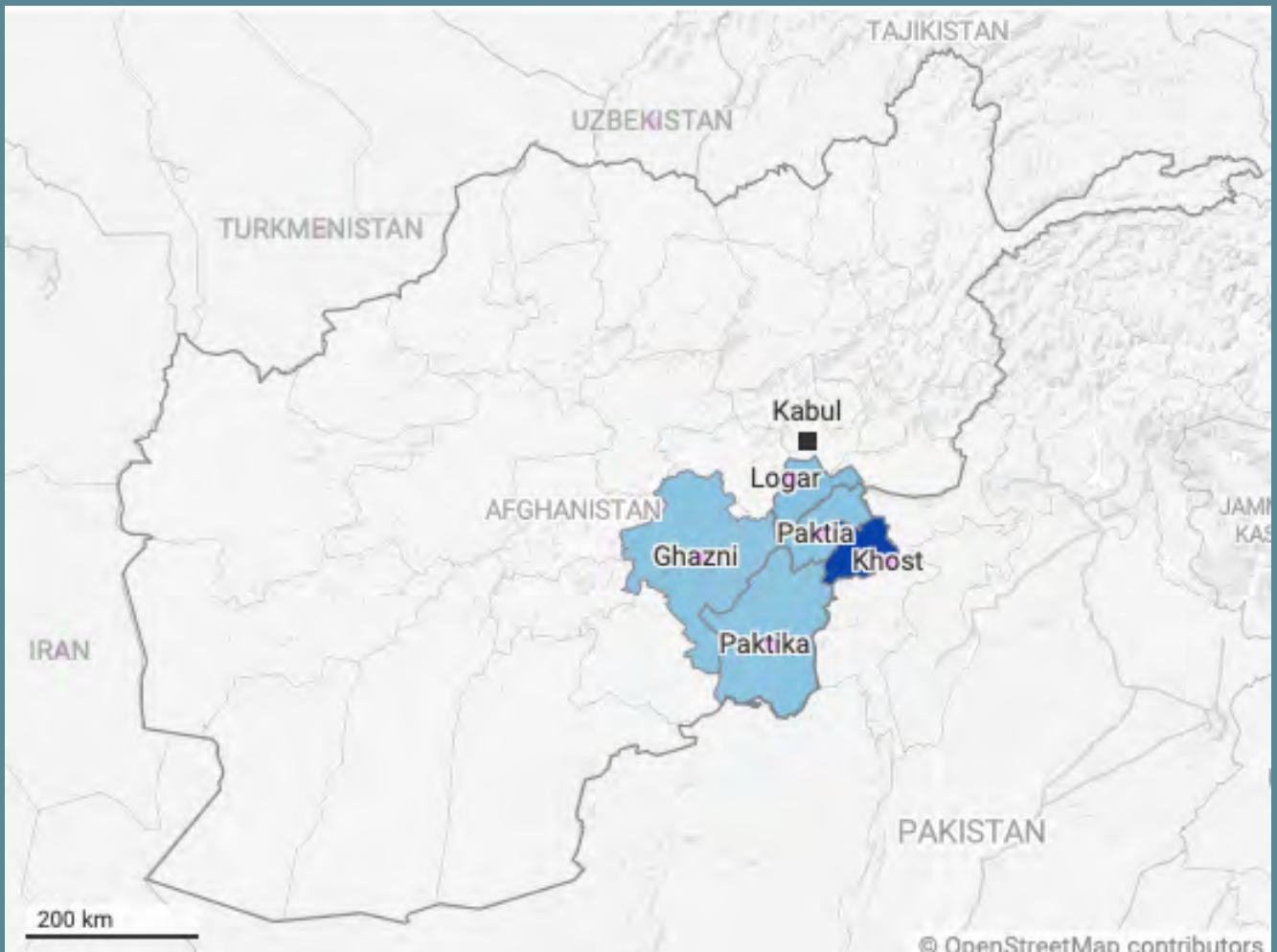

محرك های محلی جنگ و صلح در جنوب شرق افغانستان: یافته های گردهمایی محلی برای صلح

پس منظر

پکتیا، پکتیکا، خوست و بخش‌هایی از غزنی، جزء منطقه تاریخی لویه پکتیا می‌باشند. این منطقه دارای یک هویت قوی با تاریخچه استقلال اداری از دولت بوده که دلیل مقاومت نیرومندتر ساختارها و مکانیزم‌های قبیله‌ای آن در مقایسه با دیگر بخش‌های کشور به حساب می‌آید (Gregg, 2009; Ruttig, 2009). در سال ۲۰۰۱، لویه پکتیا یکی از معدود مناطقی بود که در آن جنگجویان طالب و القاعده توسط مردم با سازمان دهی از جانب شوراهای قبیله‌ای و نه قوماندان‌ها یا جنگ‌سالاران، بیرون رانده شدند (Clarke, November 24, 2011).

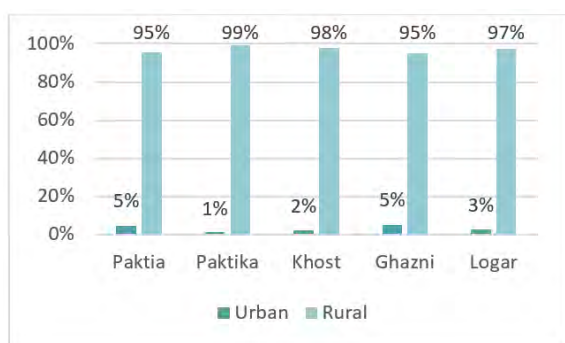
اکثریت بزرگ جمعیت در این پنج ولایت، روستایی بوده و بالاترین تراکم جمعیت شهری متعلق به غزنی (ولایت غزنی)، گردیز (پکتیا) و شهر به سرعت در حال رشد خوست (خوست) می‌باشد. (اشکال ۱، ۲)

شکل ۱: تخمین نفوس (۲۰۲۰)

ولایت	مجموع	شهری	روستایی
پکتیا	۶۱۱,۹۵۲	۲۸,۳۰۴	۵۸۳,۶۴۸
پکتیکا	۷۷۵,۴۹۸	۵,۰۵۲	۷۷۰,۴۴۶
خوست	۶۳۶,۵۲۲	۱۳,۴۱۶	۶۲۳,۱۰۶
غزنی	۱,۳۶۲,۵۰۴	۶۸,۹۹۳	۱,۲۹۳,۵۱۱
لوگر	۴۳۴,۳۷۴	۱۱,۳۵۲	۴۲۳,۰۲۲

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات (۲۰۲۱)

شکل ۲: سهم نفوس شهری و روستایی

بر مبنای معلومات اداره ملی احصائیه و معلومات (۲۰۲۱)

اکثریت قاطع نفوس ولایات پکتیا، پکتیکا و خوست را پشتون‌ها و مسلمان‌های سنی مذهب تشکیل می‌دهند (بیش از ۹۰٪) و اقلیت‌های شیعه هزاره و سادات

به سوی صلح پروژه مشترک بنیاد فریدریش ایبرت (SEF)، مؤسسه مطالعات عامه افغانستان (ORPPA) و میدیوتیک افغانستان برای انکشاف و صلح (OPDAM) میباشد.

این پروژه برای تسهیل تبادل نظر منظم درباره موانع محلی و فرصت‌های صلح در هفت زون: کندهار، هرات، بلخ، بدخشان، بامیان، ننگرهار و کابل طراحی شده است.

این پروژه به برگزاری یک سلسله گردهمایی‌های محلی برای صلح می‌پردازد تا افغانها «در جاهایی که هستند» درباره راه‌های حل منازعات از طریق گفتگو، تبادل نظر و فعالیت سهم بگیرند. در نتیجه، این رویدادها مشارکت فعال در سطح اجتماع را در تلاش برای ایجاد یک چشمانداز مشترک برای صلح ترغیب میکند. تهیه نشریات و تولیدات رسانه‌های تصویری کمک میکند تا ذینفعان محلی، ملی و بین‌المللی در این باره آگاه شوند و پیشنهادهای مشارکت در آینده ارائه دهند.

این چکیده توسط مؤلفین، لوسیل مارتین، سعید پرتو و مارتا لگراند، به عنوان بخشی از همکاری میان بنیاد فریدریش ایبرت (SEF)، مؤسسه مطالعات عامه افغانستان (ORPPA) و میدیوتیک افغانستان برای انکشاف و صلح (OPDAM) تهیه گردیده است.

به تاریخ ۸ جولای ۲۰۲۱ گردهمایی محلی برای صلح در کابل دایر گردید که در آن نمایندگان جامعه مدنی و مقامات محلی از پنج ولایت واقع در زون پهناور جنوب شرق افغانستان اشتراک داشتند: پکتیا، پکتیکا، خوست، غزنی و لوگر. یک مرور کلی از وضعیت دموگرافیک ابتدایی، جغرافیایی، اقتصادی و جنگی هر یک از ولایات فوق‌الذکر ذیلاً تهیه گردیده، به تعقیب آن شرح گردهمایی، ارائه گردیده است. در ختم چکیده نتایج کلی از مباحثات گنجانیده شده است.

و اجتماعات هندو و سیک در گردیز (پکتیا)، ارگون (پکتیکا) و شهر خوست (خوست) سکونت دارند. غزنی دارای مختصات مذهبی و قومی-زبانی متفاوت تری می باشد که آن را می توان شکل ذیل ترسیم کرد: اکثریت پشتون و سنی مذهب در بخش شرقی، هزاره ها و شیعیان در ساحات مرتفع واقع در غرب و شمال و ترکیبی از تاجیک ها، هزاره ها و جمعیت های پشتون در ولسوالی های مرکزی و مرکز ولایت زندگی می کنند. در لوگر باشندگان پشتوزبان تخمیناً ۶۰٪ نفوس و دری زبان ها (تاجیک ها و اقلیت هزاره) ۴۰٪ فیصد جمعیت ولایت را تشکیل می دهند (UNFPA, 2005).

معیشت های اصلی شامل زراعت، مالداری، تجارت و خدمات در مراکز شهری می باشد. اکثر خانواده ها به چند کار مشغول می باشند (دهقانی، کار روز مزد، دوکان داری، حمل و نقل (ترانسپورت) و خدمات). با این حال، معیشت های روستایی در برابر سیل های غافلگیرکننده آسیب پذیر بوده و دسترسی به آب پاک بویژه در ساحات کوهستانی محدود می باشد. در پکتیا، خوست و پکتیکا (سه ولایت هم سرحد با پاکستان) اقتصاد مردم عمدتاً وابسته به تجارت بین مرزی است و روپیه پاکستانی واحد پول اصلی رایج در بین مردم می باشد. میزان فقر در غزنی با رقم تخمینی ۵۸ فیصد در بالاترین حد بالاتر از اوسط ملی ۵۲ فیصد قرار دارد و خوست با ۵۱،۶ فیصد، پکتیا با ۴۸،۳ فیصد، لوگر با ۳۰،۴ فیصد و پکتیکا با ۲۹،۷ فیصد در مکانهای بعدی قرار می گیرند (UNDP, 2020).

در حالیکه الگوهای جنگ در بین این ولایات متفاوت است، وجوه اشتراک آنها شامل حضور ضعیف دولت، حضور محدود قوای ملی امنیتی در خارج از مراکز شهری و حضور تثبیت شده گروه های مسلح مخالف دولت می باشد (UNSC, June 2019).

در سطح محلی، محرک های جنگ بواسطه رقابت شدید میان اجتماعات بر سر زمین و منابع آبی تقویت می گردد. کنترل چوب یک بعد مهم از محرکهای جنگ محلی در ساحات کوهستانی پوشیده از درخت خوست و پکتیا به شمار می آید.

در سراسر ۲۰۲۰ درگیری های زمینی بین قوای آیساف و گروه های مسلح مخالف دولت و گروه های مسلح طرفدار دولت به شمول قوای محافظتی خوست و قوای شاهین پکتیکا، منجر به تشدید ناامنی شده است. این جریان در نیمه نخست ۲۰۲۱ در سراسر تمام ولایت فوق الذکر تشدید گردیده است. دولت اسلامی ولایت خراسان، غیرنظامیان در خوست و غزنی را هدف گرفته اند و حضور القاعده در خوست و پکتیا گزارش شده است (UNAMA, 2021; OCHA, 2021). در ولایات سرحدی، روایت هایی از وجود رابطه میان شورشیان و گروه های جنایی سازمان یافته که در قاچاق مواد مخدر شرکت دارند، وجود دارد (UNSC, June 2019).

پکتیا از شمال با لوگر، از غرب با غزنی، از جنوب با پکتیکا و از شرق با خوست هم مرز است. این ولایت از طرف شرق با ایالت پاکستانی گرمه ایجنسی ۱۰۰ کیلومتر مرز مشترک دارد.

شاهراه کابل-گردیز از لوگر عبور کرده و در گذرگاه تیرا، شهر کابل را به گردیز (مرکز ولایت پکتیا) وصل می کند و از آنجا به شاهراه گردیز-خوست که از جنوب تا سرحد غلام خان با پاکستان امتداد می یابد، متصل می شود. هر دو شاهراه شاهد حملات هدفمند طالبان بالای کارمندان دولت، سازمان های غیردولتی و قوای امنیت ملی بوده اند (Hamid, July 7, 2020). مسیر دوم گردیز را از شرق به سرحد دند پتان و از غرب به شرنه پکتیکا متصل می کند.

اکثر سرزمین پکتیا پوشیده از کوهستان بوده و نفوس آن در دشت پهناور گردیز واقع در نیمه غربی ولایت متراکم میباشند. کشت تناوبی در کنار مالداری و برداشت چوب از ساحات کوهستانی، منابع معیشتی اصلی باشندگان روستایی این ولایت به شمار می آیند اما پتانسیل تجاری گردیز که در تقاطع مسیرهای تجاری تاریخی منتهی شونده به کابل، غزنی و شمال غرب پاکستان موقعیت دارد، عمدتاً محدود به چوب باقی مانده است (IRC, 2021).

به مانند دیگر بخش های لویه پکتیای سابق، احساسات

ضددولت از دیرباز در پکتیا قوی بوده و بواسطه نارکارآمدی اداری، قضایای مکرر سوء استفاده از مقام توسط قوای دولت و فقدان عمومی فعالیت‌های بازسازی و انکشافی، تشدید شده است (Ruttig, 2009; Ali et al., September 4, 2019). در این ولایت حلقه‌های مختلف شورشیان به شمول طالبان، القاعده و دولت اسلامی ولایت خراسان فعال می‌باشند. حمله به فعالین حقوق بشر و فعالان جامعه مدنی، تهدیدات علیه پرسونل موسسات غیردولتی و بسته شدن اجباری تأسیسات صحی مواردی هستند که در سرتاسر ۲۰۲۰ گزارش شده اند (UNSG, December 19, 2020; UNAMA, 2021). ساحه سرحدی دند پتان که نزدیک ترین نقطه به کابل محسوب می‌شود، همواره مرکز ثقل حملات طالبان بوده و یکی از بنادر هفت گانه ای است که در ماه جولای ۲۰۲۱ تحت کنترل طالبان قرار داشته است (Tolonews, April 16, 2018; ANI, July 14, 2021).

خوست از جنوب غرب با پکتیکا هم مرز است و از شمال، شرق و جنوب با پاکستان ۱۳۵ کیلومتر سرحد مشترک دارد. نیمه غربی ولایت پوشیده از کوهستان جنگلی است که چوب و جلغوزه آن توسط اجتماعات محلی مورد بهره برداری قرار می‌گیرد. در شرق ولایت، زمین‌های قابل کشت پهناوری در امتداد دریای گرمه وجود دارند که از شرق سرچشمه گرفته و به دریای ایندوس در پاکستان سرازیر می‌شوند. یک شاهراه وجود دارد که مرکز ولایت (شهر خوست) را از غرب به گردیز متصل کرده و از شرق تا سرحد پاکستان امتداد می‌یابد.

شهر خوست با توجه به روابط قویاش با ساحات صنعتی پنجاب و کراچی، مرکز اقتصادی لویه پکتیای سابق به شمار می‌آید (TLO, 2008). این شهر در دو دهه گذشته از سرمایه‌گذاریهای خارجی در زیربنا و تأسیسات که مثال برجسته آن احداث دانشگاه شیخ زاید با حمایت امارت عربی متحده در سال ۲۰۰۳ می‌باشد، منفعت برده است.

با این حال، قاچاق اجناس در سراسر مرز با پاکستان بر فعالیت‌های اقتصادی مشروع در این شهر اثرات منفی وارده نموده است که شامل قاچاق اجناس تولید

شده، چوب، مواد مخدر و سنگ کرومیت که به شکل غیررسمی از این ولایت استخراج می‌گردد، می‌باشد (Shah, March 19, 2014).

رشد شهرنشینی و سرمایه گذاری بالای اراضی قابل اعمار که در زون جنوب شرق قیمت بالاتری دارند، یک منبع عمده جنگ‌های محلی در مرکز ولایت و اطراف آن به شمار می‌آیند. در سال ۲۰۱۴ تخمیناً ۲۸۳،۰۰۰ نفر از یک حمله نظامی در وزیرستان شمالی پاکستان گریختند و به خوست و پکتیکا پناهنده شدند. اسکان مهاجرین در اطراف شهر خوست در کنار بیجاشدگی طولانی مدت و اسکان اجتماعات کوچک از عواملی می‌باشند که سبب فشار فزاینده بالای زمین و خدمات عامه می‌شوند (UNHCR, December 5, 2019; UNAMA, 2021).

در ساحات کوهستانی پوشیده از درخت، رقابت بر سر منابع آبی و دسترسی به چوب یا زمین، به طور مداوم سبب تشدید جنگ میان اجتماعات محلی می‌گردد. اعمار ساختمان بالای زمین‌های مورد مناقشه، اغلب خشم مردم را بر می‌انگیزد و می‌تواند آتش جنگ‌های قدیمی را در میان اجتماعات برافروزد. منازعات محلی به دلیل فقدان اسناد زمین و تعابیر مغایر نهادهای حکومتی عرفی و رسمی از حقوق مالکیت، پیچیده تر می‌شود.

ولایت خوست که واقع در مسیرهای نفوذ شبکه‌های شورشی پاکستان می‌باشد، بلحاظ تاریخی محل حضور نیرومند گروه‌های مسلح مخالف دولت، حملات مداوم به مقامات و کارمندان دولت و کاربرد تاکتیک‌های ایجاد وحشت در میان غیرنظامیان بوده است. اعتماد افراد ملکی به قوای امنیتی به دلیل ناتوانی در حفاظت از آنها، عدم آشنایی آنها با مکانیزم‌های حکومتداری محلی و تکرار موارد نقض حقوق توسط افراد یا گروه‌های وابسته به دولت مثل قوای محافظتی خوست از بین رفته است.

در سال ۲۰۲۰، ولایت خوست شاهد افزایش ۴۳ فیصدی تلفات ملکی در مقایسه با سال ۲۰۱۹ بوده که ناشی از بمبارد، حملات هدفمند و حملات پیچیده چه از جانب عناصر طرفدار و چه از جانب عناصر ضد دولت می‌

باشد (UNAMA, 2021). خشونت منجر به بیجاشدن جمعیت ها گردیده و دسترسی آنان را به خدمات اولیه تحت تأثیر قرار داده است (MSF, 2021).

پکتیکا از غرب با غزنی و زابل، از شمال شرق با خوست و از جنوب و شرق با پاکستان هم مرز است. شاهراه ملی ۱۱ مرکز ولایت پکتیکا (شرنه) را از شمال غرب به غزنی متصل می کند و به سوی ولسوالی زرمتم پکتیا منشعب میشود.

از میان این ولایات چهارگانه که سابقاً بخشی از لویه پکتیا بوده اند، ولایت پکتیکا دارای ضعیف ترین اقتصاد می باشد. این ولایت عمدتاً بی آب و علف بوده و در معرض جنگزدایی شدید قرار داشته است.

پکتیکا صحنه جنگ و درگیری میان نیروهای امنیتی افغانستان و گروه های مسلح مخالف دولت به شمول طالبان، القاعده و جنبش های شبه نظامی پاکستانی در ساحات سرحدی بوده است (UNSC, June 2019; Khoshai, November 8, 2019). در خارج از مرکز ولایت (شرنه)، اکثر ساحات نا امن می باشند. کارمندان و سربازان دولت هدف حملات مداوم و کمینگاهها در جاده های متصل کننده ولسوالی ها قرار گرفته اند.

غزنی از شمال با وردک و بامیان، از شرق با لوگر، پکتیا و پکتیکا و از غرب با دایکندی، ارزگان و زابل هم مرز است. این ولایت که در پیرامون بخشی از شاهراه کابل-کندهار واقع شده است، دارای یک موقعیت استراتژیکی بوده و زون های جنوب غرب و جنوب شرق کشور را به همدیگر متصل میکند. در غزنی شاهراه دیگری نیز وجود دارد که مرکز ولایت را به پکتیکا وصل می کند؛ هرچند که این جاده مرتباً توسط طالبان مسدود می شود و در ماه نومبر ۲۰۲۰ به طور جزئی تخریب گردیده است (Alim, November 9, 2020; Maftoon, November 3, 2019).

باشندهگان روستایی که اکثریت نفوس ولایت را تشکیل می دهند، از طریق زراعت امرار معاش می کنند و اراضی زراعتی در جنوب و شرق ولایت متمرکز می باشند و از آب دریای غزنی و بند سرده برای آبیاری آنها

استفاده می شود. چوپانی و زراعت للمی منبع اصلی درآمد مردم در شمال و غرب این ولایت محسوب می شوند.

ذخایر طلا، مس لیتیوم و سنگ اونیگس در این ولایت شناسایی شده اند که بخش بزرگی از آنها به شکل غیرقانونی استخراج می گردد (UNDP 2020). این ولایت همچنان در دو طرف مسیر عمده قاچاق مواد مخدر از جنوب به کابل واقع شده است.

شهر غزنی که مرکز ولایت غزنی است، یک ساحة فرهنگی و تاریخی مهم افغانستان می باشد که مکان های مختلف و مهم اسلامی و ماقبل اسلامی را در خود جای می دهد. اوضاع شکننده امنیت، دسترسی به این شهر را که در سال ۲۰۱۳ پایتخت فرهنگی اسلام در منطقه آسیا نامیده شده است، مختل نموده و این مسئله پتانسیل اقتصادی آن را به عنوان مرکز تجاری و صنعتی در امتداد شاهراه کابل-کندهار، تضعیف کرده است (Kennedy, May 24, 2011; UNAMA, April 13, 2013).

حمله طالبان به شهر غزنی در ماه آگوست ۲۰۱۸ زیربناهای سازمانی حیاتی و مارکت های آن را نابود کرد و صدها کشته بر جای گذاشت (Rahman, December 16, 2018). این حمله همزمان با یک حمله گسترده تر به سراسر ولایت به وقوع پیوست که طالبان پنج ولسوالی را به تصرف خود درآوردند و برای گرفتن کنترل ولسوالی های دیگر وارد جنگ شدند و بدین طریق کنترل دولت بالای غزنی به شکل چشمگیری کاهش یافت.

ولایت غزنی از آن زمان به بعد صحنه درگیری مداوم بین دولت و گروه های مسلح مخالف دولت بوده است. موارد آزار و اذیت و خشونت چه از جانب قوای هوادار دولت و چه از جانب قوای ضد دولت گزارش شده و نقل قول هایی مبنی بر مورد هدف قرار گرفتن خبرنگاران و غیرنظامیان توسط طالبان، آزار و اذیت و کشته شدن غیرنظامیان توسط ملیشه های مخالف دولت وجود داشته است (HRW, 2019; HRW, 2021). با بسته شدن اجباری مکاتب، هزاران متعلم از درس و تعلیم محروم شدند (SCA, June 10, 2021). در سال ۲۰۲۰، غزنی یکی

August 13, 2018; Ruttig and Sabawoon, July 18, 2020; UNAMA, 2021; UNSC, 2021).

گردهمایی صلح زون جنوب شرق: نظر اجمالی

گردهمایی زون جنوب شرق که در ابتدا قرار بود در خوست انجام شود، به دلیل نگرانی های امنیتی، موانع تدارکاتی و محدودیت های کووید ۱۹ در هشتم جولای ۲۰۲۱ در کابل برگزار شد. در این گردهمایی بیست و هفت نفر اشتراک کردند: شش زن و ۲۱ مرد. اشتراک کنندگان شامل فعالان جامعه مدنی، علمای دینی، بزرگان محل، مقامات دولت و نمایندگان گروه های جوانان بودند.

در هر گردهمایی، اشتراک کنندگان ضمن بحث با یکدیگر به شناسایی عوامل اساسی جنگ در سطح محل می پرداختند. سپس این عوامل به اعضای پنل ارائه می شد که متعاقباً باید راهحلهایی را برای رسیدگی به آن عوامل از طریق ابتکارات محلی پیشنهاد می کردند.

در گردهمایی زون جنوب شرق، پنج عضو پنل به دیدگاه اشتراک کنندگان در ارتباط با عوامل جنگ در اجتماعات شان پاسخ می گفتند. اعضای پنل شامل دو خانم و سه مرد بودند: یک نماینده جامعه مدنی از پکتیا، یک نماینده جوانان از پکتیکا، یک نماینده از دفتر والی خوست، یک تن از اعضاء جرگه صلح ولایت لوگر و یک عضو از شورای ولایتی غزنی.

FES, MADPO, APPRO ©

بخش دیگر گردهمایی های محلی، بحث آزاد در بین اشتراک کنندگان و بیان توقعات شان در ارتباط به صلح و توافق بالقوه میان جمهوری اسلامی افغانستان و طالبان بوده است. توقعات مرتبط به صلح و عوامل جنگ های محلی که توسط اشتراک کنندگان گردهمایی خوست شناسایی شده اند، ذیلاً ارائه میشوند.

از هفت ولایتی بود که بالاترین تعداد تلفات ملکی را به خود اختصاص می داد (UNAMA, 2021).

به تاریخ ۲۹ جون ۲۰۲۱، طالبان برای یکبار دیگر به مرکز ولایت حمله کردند (Nikzad, July 12, 2021). در زمان نگارش این چکیده شهر غزنی کماکان در محاصره طالبان قرار داشته است. سه مورد از ولسوالی های شرقی این ولایت در معرض جنگ و رقابت قرار داشت و سایر ولسوالی ها تحت کنترل طالبان درآمده بود.

لوگر در مسیر ورودی جنوبی به شهر کابل واقع شده است. این ولایت از غرب با وردک و از جنوب با پکتیا و غزنی هم مرز است و همچنین یک سرحد مشترک کوتاه با پاکستان دارد.

اکثر جمعیت ولایت در دره های لوگر زندگی می کنند که توسط دریای لوگر آبیاری می شوند، هرچند که این ولایت تحت تأثیر خشکسالی و بهره برداری بیش از حد از منابع آبی قرار گرفته است. فعالیت های عایدزایی در این ولایت شامل زراعت، مالداري و تجارت می باشند. استخراج غیرقانونی ذخایر مس و کرومیت، منبع اضافی درآمد برای اجتماعات محلی و در عین زمان منبع جنگ و درگیری بین اجتماعات می باشند. تولید و قاچاق چرس دارای پتانسیل بالای تحریک جنگ در سطح محل می باشد (Ruttig and Sabawoon, July 18, 2020).

طولانی شدن ناامنی به دلیل درگیری های زمینی بین نیرو های امنیتی افغانستان و طالبان، اثرات ناگواری را طی چندین سال بر باشندگان ولایت وارد نموده که شامل کاهش دسترسی به خدمات اساسی و کشته و زخمی شدن غیرنظامیان توسط شورشیان و قوای دولتی می باشد. در ماه جولای ۲۰۲۰، مرکز ولایت لوگر (پل علم) شاهد یک حمله انتحاری بود که ۸۱ کشته و زخمی ملکی بر جای گذاشت. موارد مسدود شدن موقتی مسیرهای اصلی به کابل و اختطاف مقامات دولت و کارمندان موسسات غیردولتی نیز گزارش شده است. تا اواسط ماه جولای ۲۰۲۱ هیچ یک از ولسوالی های لوگر تحت کنترل کامل دولت قرار نداشت و حداقل نصف ولایت تحت کنترل طالبان درآمده بود (Maqsood,

توقعات اشتراک کنندگان در ارتباط با صلح

پذیر می سازد، و هم به کاهش فساد در نظام معارف نسبت داده شد.

پیش بینی ها در مورد آینده روابط بین المللی افغانستان بحثهایی را در میان اشتراک کنندگان برانگیخت. برخی از آنان پیش بینی می کردند که دولت مابعد صلح می تواند تغییرات حداقلی در روابط فعلی افغانستان با دولت های تمویل کننده و کشورهای همسایه بوجود آورد. دیگران می ترسیدند که مبادا دولت جدید تعهداتش را نسبت به معاهدات بین المللی و نهادهای دموکراتیک رعایت نکند، با جامعه بین الملل بیگانه شود و در نتیجه میزان کمک ها برای افغانستان به میزان چشمگیر کاهش یابد. برخی از اشتراک کنندگان همچنان می ترسیدند که مبادا دخالت کشورهای همسایه در امور داخلی افغانستان بیشتر از قبل شود.

با وجود پیش بینی های مثبت در ارتباط با پایان جنگ و خشونت، بسیاری از اشتراک کنندگان از اثرات مخرب بالقوهای که تشکیل دولت جدید می توانست، دست کم در ساحات تحت کنترل طالبان، بر حقوق اجتماعی، مدنی و سیاسی وارد کند، واهمه داشتند.

اعضای جامعه مدنی با یادآوری حاکمیت طالبان بین سال های ۲۰۰۱-۱۹۹۶ در این مورد ابراز نگرانی کردند که وضع محدودیت در زمینه تحرک و دسترسی زنان به بازار کار و حذف آنان از پست ها و مناصب قضایی می تواند سبب کاهش مشارکت زنان در حوزه عمومی شود. اشتراک کنندگان همچنان پیش بینی کردند که رسانه ها ممکن است در معرض کنترل سخت گیرانه قرار گیرند و آزادی بیان نیز ممکن است در معرض خطر قرار گیرد.

برخی از اشتراک کنندگان در مورد نقش نهادهای جامعه مدنی در چارچوب حکومت جدید ابراز نگرانی کردند و چندین تن از آنان نسبت به حفظ مودل حکومتی جمهوری و نهادهای دموکراتیک امیدوار بودند.

عوامل محلی جنگ

چهار عامل اساسی جنگ که توسط اشتراک کنندگان

اشتراک کنندگان در مورد نتایج بالقوه توافق صلح میان طالبان و جمهوری اسلامی افغانستان، دیدگاه های مختلفی ارائه کرده اند. اکثر آنان معتقد بودند که اگر توافق صلح منجر به کاهش چشمگیر خشونت شود، نتایج مثبت کوتاه مدت و میان مدت آن را می توان در سه کتگوری دسته بندی کرد:

به لحاظ اقتصادی می توانیم فرض کنیم که صلح سبب تأمین امنیت مسیرهای ترانسپورتی شده و داد و ستد میان مراکز شهری را تسهیل می نماید. اگر چنین شود، انگیزه سرمایه گذاری در منطقه بیشتر خواهد شد و میزان بالای بیکاری میتواند کاهش یابد. از سوی دیگر، کاهش جنگ نیز به نوبه خود می تواند هزینه های کمتر در سکتور امنیتی را در پی داشته باشد و می توان منابع بیشتری را به سرمایه گذاری های عامه در بخش زیربنا و خدمات اختصاص داد.

همچنان توقع می رفت که دولت جدیدی که در نتیجه مذاکرات روی کار می آید، نسبت به رسیدگی به مسئله فساد جدی تر عمل کند و توزیع عادلانه منابع را تضمین نماید. فعالیت های اقتصادی غیرقانونی مثل تولید و قاچاق مواد مخدر و اجناس تولیدی به آنسوی مرزهای کشور، می تواند در نتیجه تطبیق جدی تر قانون کاهش یابد.

دوم اینکه، با رسیدن به توافق صلح، روابط سیاسی در سطح ملی کمتر ستیزه جویانه خواهد بود و جنگ های تنظیمی و فرقه های بواسطه توافق تقسیم قدرت کاهش خواهد یافت. با این حال برخی از اشتراک کنندگان در این خصوص که جناح های دارای دیدگاه های ایدئولوژیکی بتوانند در مورد مودل حکومت به توافق برسند، تردید داشتند و می ترسیدند که مبادا جنگ های ایدئولوژیکی تشدید شود.

سوم اینکه، اشتراک کنندگان سه گروه از گروه های چهارگانه گفتند که احتمال می دهند دسترسی به تعلیم بهبود یابد. این بهبود هم به اوضاع بهتر امنیتی که اعلان پستهای تدریسی را در ساحات دورافتاده امکان

در گردهمایی خوست شناسایی شد، عبارتند از:

- اقتصاد ضعیف
- جرایم سازمان یافته
- جنگ بر سر منابع
- تکثیر اسلحه

ابعاد مهم هر عامل که توسط اشتراک کنندگان ارائه شده اند، در بخش ذیل به تفصیل مورد بررسی قرار می گیرد.

FES, MADPO, APPRO ©

مسئله اول: اقتصاد ضعیف

اشتراک کنندگان متذکر شدند که فقر گسترده و بیکاری، آتش جنگ را برافروخته است و رقابت بر سر کنترل منابع کمیاب به نوبه خود سبب تشدید منازعات شده است. از سوی دیگر، نبود فرصت های عایدزایی نیز به عنوان یکی از دلایل پیوستن جوانان به قوای مسلح_چه طرفدار دولت و چه ضد دولت_ به شمار می آید.

یک عضو پنل در ارتباط با فقر و عدم مصونیت غذایی چنین گفت:

مشکل اصلی این است که مردم گرسنه، بیکار و از نعمت تعلیم محروم اند. جهل بیداد می کند و من معتقدم که دلیل اصلی جنگ و خشونت فقر است_پنلیست مرد شماره 1، عضو جرگه صلح لوگر.

اعضای گروپ های کاری، دولت را به عنوان کارگزار اصلی با مسئولیت تأمین بهروزی شهروندان مد نظر قرار دادند. آنها تأکید کردند که سرمایه گذاری های عامه در

بخش زیربنا و پروژه های عام المنفعه در مقیاس بزرگ در بخش های زراعت و استخراج معدن از لوازم و بایسته های انکشاف اجتماعات روستایی می باشند. در مورد ناتوانی دولت در تأمین شرایط کاری مناسب و ایجاد محیط اقتصادی پایدار نیز ابراز ناامیدی شد که به نوبه خود دلیل عدم مشروعیت دولت در نزد شهروندان به شمار می آید.

حیف و میل کردن منابع حاصله از سرمایه گذاری های عامه توسط اعضای فاسد مراجع محلی، احساسات ضد دولت را شدت می بخشد. اشتراک کنندگان تشریح کردند که خویش خوری و استفاده گسترده از رشوت برای گرفتن پست ها و مناصب، روند پلان گذاری و تطبیق پروژه های عامه را مختل ساخته و مانع از دسترسی عادلانه به منابع می گردد و مقامات بیشتر تشویش پر کردن جیب های شان را دارند تا فایده رساندن به مردم.

همچنین گفته شد که فساد مانع از ورود افراد مسلکی به سیستم خدمات ملکی شده و دیگران را از امرار معاش از طریق فعالیت های مشروع دلسرد می کند. برون رفت از چرخه جنگ و فقر ایجاب می کند که مراجع دولت ملی و حکومت محلی تعهد قوی و مستحکم نسبت به مبارزه با فساد داشته باشند.

ادارات دولتی باید در راستای کمک به اقتصاد محلی از طریق پشتیبانی های هدفمند از سکتورهای اقتصادی، وارد عمل شوند. این پشتیبانی ها باید شامل آموزش متشبان کوچک، ابتکارات برای بهبود مدیریت و دسترسی به منابع آبی در ساحات روستایی و حمایت از فعالیت های پایدار اقتصادی باشد. سرمایه گذاری دولتی در بخش استخراج معدن و اشتغال زایی برای اجتماعات محلی نیز یک امر ضروری است و برخی از اشتراک کنندگان افسوس خورده اند که استخراج غیرقانونی و قاچاق مواد معدنی سبب تشدید جنگ بین اجتماعات شده است.

اعضای گروه نسبت به این موضوع ابراز ناامیدی کردند که در خلال دو دهه گذشته، دولت و مساعدت کنندگان بین المللی هیچ کدام نتوانسته اند سرمایه گذاری های دوامداری را در اقتصادهای روستایی انجام دهند.

اجتماعات محلی باید تدابیر بیشتری روی دست گرفته شود. برای مثال، پلیست خوست متذکر شد:

اگر اجتماعات با پولیس همکاری کنند و پولیس هم مسئولیتهای خویش را به درستی انجام دهد، ما قادر به مبارزه با قاچاق خواهیم بود. با این حال، ما می بینیم که هرگاه کسی به دستگیر شدن یک مجرم کمک می کند، پولیس در بدل چند افغانی او را آزاد می سازد. این مسئله بی اعتمادی مردم را نسبت به قوای پولیس و دولت بر میانگیزد [...] اجتماعات ما قوی و منسجماند؛ آنها در گذشته از منافع شان دفاع کرده اند و برای ارتقای ظرفیت های شان باید کار بیشتری انجام شود: پلیست زن شماره ۱، نماینده دولت، خوست.

رهبران دینی، بزرگان اجتماع و سازمان های جوانان در زمره کسانی اند که می توانند به شکل مؤثر از طریق ابتکارات مشترک دولت و اجتماعات بسیج شوند.

FES, MADPO, APPRO ©

مسئله سوم: جنگ بر سر منابع

منازعات بر سر زمین به عنوان یکی از دلایل اساسی جنگ و خشونت بویژه در ولایاتی که جزء لویه پکتیا می باشند، مورد اشاره قرار گرفته است. برخی از جنگ های بین اجتماعات، دارای قدمت چند دهه ای بوده و اگر دیده شود که یکی از طرفین جنگ به حقوق دیگری تجاوز می کند، آتش جنگ دوباره شعله ور می شود. افزایش ناگهانی این جنگ ها با توجه به رقابت بین قبایل و بسیج شدن صدها و گاهی اوقات هزاران

FES, MADPO, APPRO ©

مسئله دوم: جرایم سازمان یافته

دومین علت جنگ که توسط اشتراک کنندگان مطرح شد، دامنه قدرت شبکه های جنایی درگیر در تولید و قاچاق انسان، اجناس و مواد مخدر به آنسوی مرزهای کشور بوده است.

قوای امنیتی به طور گسترده ای در حفظ نظم عامه و کنترل شبکه های جنایی که اغلب هم با شورشیان و هم با دولت رابطه برقرار می کنند، ناکارآمد پنداشته می شوند. در نتیجه، نظام عدلی رسمی از دیدگاه بسیاری از افراد شدیداً ضعیف و تحت کنترل عناصر جنایی می باشد.

راه حل ها با تمرکز بر سکتور امنیت، حاکمیت قانون و بسیج اجتماعی ارائه شد. در این خصوص توافق عمومی وجود داشت که نیاز به کنترل کارآمدتر جاده ها و سرحدات وجود دارد اما اکثر مباحث بر لزوم اصلاح سیستماتیک سکتور امنیت تمرکز داشت تا اطمینان حاصل شود که مقامات تنفیذ قانون به طور مناسب آموزش می بینند، قانون را به شکل مؤثر تطبیق نموده و به اجتماعاتی که مسئولیت حفاظت شان را دارند، پاسخگو می باشند. کاهش اعتماد به پولیس و نظام عدلی قضایی نیز به عنوان یکی از عوامل اساسی گسترش فعالیت های غیرقانونی مورد اشاره قرار گرفت.

اشتراک کنندگان و پلیست ها موضوع توانایی بسیج اجتماعات در راستای دفاع از منافع شان را مورد تأکید قرار دادند و متذکر شدند که برای افزایش اعتماد متقابل و تشریک مساعی بین سکتور امنیت و نمایندگان

جنگجو، می تواند سطوح بالای خشونت را در پی داشته باشد. (TLO, 2013)

از نظر اشتراک کنندگان، تشدید و به خشونت کشیده شدن منازعات زمین در سطح اجتماعات را از یکسو به عدم همکاری و ارتباط میان بزرگان در اجتماعات همجوار و از سوی دیگر به شکاف نسلی بین ریش سفیدان و جوانان می توان نسبت داد و اینکه اعضای جوان تر اجتماع از توافقات عرفی در مورد تعیین حدود اراضی، استفاده از منابع و مالکیت زمین آگاهی ندارند. پیچیدگی موضوع مالکیت زمین بواسطه اختلاف بر سر نوعیت چارچوب ضوابط که باید تطبیق شود (رسمی یا عرفی)، مشخص نبودن حدود اراضی دولتی و شخصی و نبود اسناد زمین، بیشتر می شود.

دولت همچنان در پیشگیری مؤثر از تشدید و به خشونت کشانده شدن جنگ ناتوان پنداشته می شود. به گفته یکی از پلیست ها:

قوانین منتشر شده، در سطح محل تطبیق نمی شوند. مثلاً منازعات بر سر زمین های کوهستانی در لویه پکتیا جان ده ها تن از اعضای اجتماعات را گرفته است. تنها کاری که دولت انجام می دهد این است که درخواست آتش بس می دهد اما قادر نیست تا یک راهکار دوامدار را برای این مشکل بیابد. هیچ از مرتکب شوندگان خشونت دستگیر نمی شوند و خطر شعله ور شدن مجدد جنگ بر جای خود باقی می ماند [...] برعکس، در ساحات تحت کنترل طالبان، تدابیر سخت گیرانه ای روی دست گرفته شده است. هیچ کسی نمی تواند قواعد و مقررات آنان را نقض کند. هیچ کسی نمی تواند درختان را قطع کند. حکومت محلی اگر مشروعیت می خواهد، باید قانون را به شکل جدی تطبیق نماید. پلیست مرد شماره ۲، نماینده جوانان، پکتیا

در ساحات للمی واقع در اطراف مرکز ولایت که امکان ساخت و ساز در آن وجود دارد، غصب زمین توسط مقامات دولت و ناتوانی سیستم عدلی-قضایی در

رسیدگی به منازعات زمین، از دلایل بی اعتمادی نسبت به نهادهای دولتی می باشند.

از دیدگاه اعضای گروه، رسیدگی به منازعات زمین مستلزم همکاری مداوم بین مقامات دولت و اجتماعات محلی در زمینه قضاوت و صدور قباله زمین می باشد. برخی از اشتراک کنندگان پیشنهاد دادند که توافقات عرفی باید به رسمیت شناخته و ثبت گردد. دیگران بر برقراری رابطه میان مکانیزم های عرفی حل منازعه و سیستم عدلی-قضایی رسمی تأکید کردند. یکی از اعضای گروه مثالی از سیستم های ترکیبی زمینداری را در خوست ارائه نموده است:

شوراهای قبیله‌ای در حل منازعات بر سر منابع می توانند نقش مؤثری داشته باشند. آنها متشکل از افراد همان ساحه می باشند. یک کمیسیون حل منازعات در ولایت خوست متشکل از مقامات دولت و نمایندگان قبایل است که در حل و فصل مشکلات مرتبط به مالکیت زمین بسیار مؤثر واقع شده است. پلیست مرد شماره ۲، جامعه مدنی

با این حال، تلاش ها در راستای بهبود روابط میان دولت و شهروندان، باید بواسطه مبارزه با فساد و سوء مدیریت منابع، تقویت و پشتیبانی شود.

مسئله چهارم: تکثیر اسلحه

قاچاق اسلحه در سرحدات و میزان بالای مالکیت اسلحه، از عوامل عمده تشدید بی رحمانه جنگ ها و منازعات به شمار آمده اند.

برخی از اشتراک کنندگان، مالکیت گسترده اسلحه در نتیجه ناتوانی دولت در تأمین امنیت شهروندان و مسلح شدن اجتماعات محلی برای حفاظت از خودشان را مورد اشاره قرار دادند.

اشتراک کنندگان برای یکبار دیگر اهمیت همکاری و ارتباط بیشتر میان نهادهای دولتی (در اینجا قوای امنیتی)، عاملان حکومتی عرفی و نمایندگان جامعه مدنی را مورد تأکید قرار دادند.

عرصه دیگری که بر آن تمرکز صورت گرفت، عبارت از تطبیق مؤثر چارچوب قانونی و مجازات مرتکب شوندهگان خشونت "در ملاء عام" بوده است. مصونیت گسترده مرتکبان خشونت به عنوان عاملی که سبب ترغیب خشونت و رفتارهای جنایی می شود، قلمداد شده است.

FES, MADPO, APPRO ©

نتیجه گیری

در ارتباط با گردهمایی زون جنوب شرق، چهار نتیجه‌گیری عمده را می توان ارائه کرد.

نخست اینکه، به نظر می آید موضوع بهروزی اقتصادی در مرکزیت نگرانی های شهروندان قرار دارد. برای بسیاری از اشتراک کنندگان، صلح پایدار می تواند متضمن مصونیت غذایی، ثبات اقتصادی و شرایط کاری مناسب باشد. نابرابری در دسترسی به منابع و گسترش فساد که بر شدت این نابرابریها می افزاید، خشم شهروندان را برانگیخته است.

دوم اینکه، نسبت به نهادهای حکومتی که در طی دو دهه اخیر روی کار آمده اند و همچنان ظرفیت آنها در رسیدگی مؤثر به نیازهای شهروندان، احساس بی اعتمادی شدیدی در میان مردم وجود دارد. ناکارآمدی، عدم ظرفیت، غیرمسئله‌گی بودن و وجود فساد در دستگاه دولت به عنوان عواملی که به احساسات ضددولتی دامن می زنند، مورد اشاره قرار گرفته اند.

تأکید اشتراک کنندگان بر لزوم تلاش دولت برای حفاظت مستقیم از شهروندان، ظاهراً یک پارادوکس و گفته ضد و نقیض است اما شاید با دلسردی شدیدی که نسبت به مقامات و نهادهای حکومتی ابراز شد، همبستگی

داشته باشد. پروژههای دولتی عام المنفعه برای احداث زیربنای ترانسپورتی و مدیریت آب، و مشارکت دولت در انکشاف زراعتی، موضوعاتی بودند که حین بحث در مورد بهروزی اقتصادی به کرات مورد اشاره قرار گرفتند. اشتراک کنندگان و اعضای پنل همچنین بر لزوم شفافیت و کارآیی در تنفیذ قانون تأکید کردند و به مقایسه ناتوانی دولت در تنفیذ قوانین، و تطبیق جدی، قابل پیش بینی و فوری عدالت توسط محاکم طالبان پرداختند.

سوم، اشتراک کنندگان و اعضای پنل به یک اندازه بر اهمیت همکاری بیشتر میان ساختارهای غیردولتی عرفی محلی و نهادهای دولتی تأکید کردند. سهیم ساختن نمایندگان محلی، رهبران دینی و فعالان جامعه مدنی در مباحثات و تطبیق پالیسیها، موضوع مشترکی بود که در سرتاسر رویداد مورد بحث قرار گرفت.

در آخر اینکه، برغم تردید شدید درباره دولت و توانیاش در تطبیق پالیسی ها و قوانین، اشتراک کنندگان باور قوی شان به ارزش های حفظ شده در چارچوب قانونی فعلی را ابراز کردند، بویژه در مورد قانون اساسی که یکی از اشتراک کنندگان آن را مادر تمام قوانین نامیده است.

از این رو، نتیجه مذاکرات دوحه در ارتباط با موضوع حکومتداری، هم مایه امیدواری و هم مایه نگرانی است؛ امیدواری از آن جهت که می تواند پایان بخش جنگ باشد و نگرانی از آن جهت که توافق صلح می تواند منجر به براندازی نهادهای حکومتی فعلی (هرچند که این نهادها ناکارآمد هستند) شود.

قدردانی

عکس صفحه پوش توسط محمد عارف کریمی گرفته شده است.

تذکر قانونی و رفع ادعا

© حق کاپی و تمامی حقوق دیگر برای ORPPA، OPDAM و SEF محفوظ است.

هیچ یک از بخش های این اثر بدون کسب اجازه کتبی قبلی از موسسه APPRO (www.appro.org.af)، MADPO (www.mediothek-afghanistan.org) و FES (www.afghanistan.fes.de) نمی تواند بازتولید و در سیستم بازیابی، ذخیره شود و یا به هر شکلی یا با استفاده از هر وسیله‌ای به جای دیگر انتقال داده شود.

Ali, O., Asadullah, S. and Bleuer, C. (2019). *One land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district*. War and Peace. Afghanistan Analysts Network (AAN). September 4. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/one-land-two-rules-8-delivering-public-services-in-insurgency-affected-insurgent-controlled-zurmat-district/>

Alim, Mohammad Haroon. (2019) Taliban Destroys 600 Meters of Ghazni Highway. Khaama Press. November 9. Available at: <https://www.khaama.com/taliban-destroys-600-meters-of-asphalt-on-ghazni-highway-987897/>

ANI (2021). Taliban take control of major border crossing with Pakistan. ANI. July 14. Available at: <https://www.aninews.in/news/world/asia/taliban-take-control-of-major-border-crossing-with-pakistan20210714193400/>

Clarke, K. (2011), 2011 Ten Year on (3): The fall of Loya Paktia and why the US preferred warlords. Afghanistan Analysts Network. November 24. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/2011-ten-years-on-3-the-fall-of-loya-paktia-and-why-the-us-preferred-warlords/>

Gregg, T. (2009). *Caught in the crossfire: The Pashtun tribes of Southeast Afghanistan*. Policy Brief. Lowy Institute for International Policy. Available at: https://www.files.ethz.ch/isn/108942/LPB_Gregg_crossfire.pdf

Hamid, T. (2020). *Fierce, Widespread Fighting Surges to Control Afghan Highways*. Afghanistan. Tolonews. 7 July. Available at: <https://tolonews.com/afghanistan/fierce-widespread-fighting-surges-control-afghan-highways>

Human Rights Watch (HRW). (2021). *Afghanistan: Taliban Target Journalists, Women in Media*. April 1. Available at: <https://www.hrw.org/news/2021/04/01/afghanistan-taliban-target-journalists-women-media>

Human Rights Watch (HRW). (2019). *"They've shot many like this", Abusive Night Raids by CIA-backed Afghan Strike Forces*. Available at: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan1019_1.pdf

International Rescue Committee (IRC). (2021). *Drought Assessment Report*. Available at: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/droughtassessmentircjune21.pdf>

Islamic Republic of Afghanistan. National Statistics and Information Authority (NSIA). (2021). *Afghanistan Statistical Yearbook 2020*. Issue No: 42. Available at: <https://www.nsia.gov.af>

gov.af:8080/wp-content/uploads/2021/04/Afghanistan-Statistical-Yearbook-first-Version.pdf

Shah, Ahmad (2014). Smuggling Threatens Legal Economy in Afghanistan. Merchants from Khost province say contraband goods undermine legitimate trade with Pakistan. Institute for War and Peace Reporting (IWPR). March 19. Available at : <https://iwpr.net/global-voices/smuggling-threatens-legal-economy-afghan-southeast>

Khoshai, R. K. (2019). *Pakistani forces stray into Gomal District of Paktika*. Pajhwok Afghan News. November 8. Available at: <https://pajhwok.com/2019/11/08/pakistani-forces-stray-gomal-district-paktika/>

Maftoon, S. (2019). *18 months on, Ghazni-Paktika road remains shut*. Pajhwok Afghan News. November 3. Available at: <https://pajhwok.com/2019/11/03/18-months-ghazni-paktika-road-remains-shut/>

Maqsood, A. (2018). *In remote parts of Logar, 40,000 girls out of school*. Pajhwok Afghan News. August 13. Available at: <https://pajhwok.com/2018/08/13/remote-parts-logar-40000-girls-out-school/>

Médecins Sans Frontières (MSF). (2021). *The Continued Struggle to Access Medical Care in Afghanistan*. May 2021. Available at: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Continued%20Struggle%20to%20Access%20Medical%20Care%20Afghanistan%20report.pdf>

Nikzad, K. (2021). *Taliban intensifies attacks on Ghazni city, Kandahar city*. Afghanistan. Tolo News. July 12. Available at: <https://tolonews.com/afghanistan-173468>

Rahman, F. (2018). *Unheeded Warnings (1): Looking back at the Taliban attack on Ghazni*. War and Peace. Afghanistan Analysts Network (AAN). December 16. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/unheeded-warnings1-looking-back-at-the-taliban-attack-on-ghazni/>

Ruttig, T. and Sabawoon, A. M. (2020). *A Threat to Kabul's Southern Gate: A Security Overview of Logar Provinces*. War and Peace. Afghanistan Analysts Network (AAN). July 18. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-threat-at-kabuls-southern-gate-a-security-overview-of-logar-province/>

Ruttig, T. (2009). *Loya Paktia's insurgency: The Haqqani Network as an autonomous entity*. In Giustozzi, A. (ed.) *Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field*. Columbia: Hurst. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/2009/07/20090224-HQN-as-autonomous-T-entity.pdf>

Swedish Committee for Afghanistan (SCA) (2021). *Armed clashed force school closures in*

Ghazni. June 10. Available at: <https://reliefweb.int/report/afghanistan/armed-clashes-force-school-closures-ghazni>

The Liaison Office (TLO) (2008) *Southeastern Cluster: Paktia, Khost and Paktika, Afghanistan Border-district Exploratory assessment*, Tribal Liaison Office, 2008.

_____ (2013). Major Land Disputes and Land Titling Systems in Khost Province, Implications for a Collaboration between Traditional Dispute Resolution Mechanisms and ARAZI. Kabul: The Liaison Office.

Tolonews (2018). Border Clashes Break Out Again, This Time in Paktia. Tolonews. April 16. Available at: <https://tolonews.com/afghanistan/border-clashes-break-out-again-time-paktia>

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) and the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (2021). Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Annual Report 2020. February 2021. Kabul, Afghanistan.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) (2013). Ghazni Declared Asian Capital of Islamic Culture, Highlighting Afghanistan's Rich Cultural Heritage. April 13. Available at: <https://unama.unmissions.org/ghazni-declared-asian-capital-islamic-culture-highlighting-afghanistan's-rich-cultural-heritage>

United Nations Development Programme (UNDP). (2020). *Pitfalls and Promises: Minerals Extraction in Afghanistan*. Afghanistan Human Development Report 2020. Available at: https://www.af.undp.org/content/afghanistan/en/home/library/human_development/NHDR-2020.html

United Nations Environment Programme (UNEP). (2016). *Climate change in Afghanistan. What does it mean for Rural Livelihoods and Food Security?* November 2016. Available at: https://postconflict.unep.ch/publications/Afghanistan/Afg_CC_RuralLivelihoodsFoodSecurity_Nov2016.pdf

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (2019). Socio-Economic Assessment of Refugees in Afghanistan's Khost and Paktika Province 2017. December 5. Available at: <https://microdata.unhcr.org/index.php/catalog/187>

United Nations Organization for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). (2021). *Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (7-13 June 2021)*. June 13. Available at: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly_15_june_2021.pdf

United Nations Secretary General (UNSG) (2020). The situation in Afghanistan and its impli-

cations for international peace and security. UN Doc. A/74/897-S/2020/549. June 17. Available at: https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_june_2020.pdf

United Nations Secretary General (UNSG) (2020). The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. UN Doc. A/75/634-S/2020/1182. December 9. Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N20/335/76/PDF/N2033576.pdf?OpenElement>

United Nations Security Council (UNSC). (2021). *Swift Withdrawal of International Troops Sparks Widespread Fear in Afghanistan, Experts Tell Security Council, Sounding Alarm Over Taliban Military Gains*. UN Doc. SC/14557. June 22. Available at: <https://reliefweb.int/report/afghanistan/swift-withdrawal-international-troops-sparks-widespread-fear-afghanistan-experts>

United Nations Security Council (UNSC). (2019). *Letter dated June 10 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council*. UN Doc. S/2019/481. June 13. Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N19/126/75/PDF/N1912675.pdf?OpenElement>